

Pärnu Ühisgümnaasiumi G2.a klassi Erasmus + KA1 õpiränne
Horvaatiasse, Knini linna Lovro Monti keskkooli
(Srednja skola Lovre Montija)
18.-24. mai 2025

Osalesid Oskar Ottender, Lisandra Laaneorg, Marleen Tõnismäe, Eva-Maria Reinberg, Annabel Isand, Mirtel Niine, Ketrin Eliis Vahemets ja õpetaja Kadri Kõrre.

18. mai, saabumine

Meie teekond Horvaatiasse algas pühapäeval, 18. mail. Kell 2.15 öösel kogunesime kooli ette, kust algas sõit Tallinna lennujaama. Ees ootas pikk, aga põnev päev – meie sihtkoht oli Knin, väike linn Horvaatia südames.

Kokku oli meil kolm lendu:

• Tallinn	–	Frankfurt	kell	06:00–07:35
• Frankfurt	–	München	kell	10:15–11:10
• München	–	Zadar	kell	15:00–16:15

Lennud kulgesid sujuvalt ja kui lõpuks Zadari jõudsimel, ootas meid seal tellitud buss, millega suundusime edasi Knini. Peale pikka reisi oli rõõm hosteli jõuda ja lõpuks veidi puhata.

Õhtul läksime kogu grupiga hosteli lähedal asuvasse söögikohta, kus kõik tellisid pitsat – see maitstes pärast reisimist eriti hästi! Õhtu lõpuks olid kõik väsinud ja valmis puhkama. Pakkisime hotelli toas lahti oma asjad ja suundusime magama, et järgmiseks päevaks energiat koguda.

19. mai, tutvumine kooliga

Pildil meid vastu võtnud Horvaatia õpetajad Marijana Zaninovic (keemia) ja Nikolina Grizelj Cicvarić (majandus).

Koolis võtsid meid vastu ka 10. klassi õpilased, kellega koos läksime õpetajate tuppa, kus me tutvusime, rääkisime, sõime ja jõime. Õpilastel oli valmistatud oma kooli ja riigi kohta slaidiesitlus, kus nad rääkisid täpsemalt oma koolist ja natuke Horvaatia kohta. Seejärel tegid Oskar, Eva-Maria ja Annabel esitluse Eesti, Pärnu ja Pärnu Ühisgümnaasiumi kohta. Pärast tutvustusi istusime natuke aega veel kuni õpilased tahtsid meile kooli ja selle ümbrust näidata.

Nad näitasid meile erinevaid klasse, raamatukogu, koolihoovi ja võimlat. Tutvusime ka teise õpilaste ja õpetajatega ringkäigu ajal. Selles koolis õpivad 9.-12. klassi õpilased. Nad saavad valida erinevaid õppesuundi nagu majandus või aiandus.

Tundide külastused

Esimesena ootas meid ees inglise keele tund. Klassiruumi juhatas meid meie uus sõber Mia, kes oli väga abivalmis ja jutukas. Ta tutvustas meile tunni teemat ja juhendas meid läbi kogu tunni. Tunni alguses korraldas Mia meile ja teistele õpilastele Inglismaa-teemalise arvamismängu. Ta näitas tahvlil pilte kuulsatest inimestest ja ehitistest Inglismaalt ja meie ülesanne oli ära arvata, kes või mis pildil on, ning kirjutada vastused telefoni. Küsimusi oli umbes paarkümmend ja mäng tundus meile raskem kui neile. Kui mäng läbi sai, näitas Mia meile õigeid vastuseid ja me saime koos kontrollida, kui hästi me Inglismaa kultuuri tunneme. Pärast mängu alustas inglise keele õpetaja väikest viisi arutelu, kus me rääkisime oma lemmik- ja vihatuimatest koolitundidest. Oli huvitav kuulda, et nii meil kui ka neil on näiteks vene keel ja ladina keel üsna rasked ja tunduvad ebavajalikud. Tekkis kohe tunne, et me ei olegi nii erinevad, kui algselt arvasime. Rääkisime ka nende koolisüsteemist ja tulevikuplaanidest. Saime teada, et Horvaatias hakkavad õpilased oma tuleviku karjääri valima juba pärast põhikooli. See tundus meile väga varajane. Tund oli tore, õpilased sõbralikud ja õpetaja rõõmsameelne.

Keemiatund

Esimesel koolipäeval osalesime ka keemiatunnis, kus meid jagati väiksematesse rühmadesse – igas grupis olid nii meie klassi kui ka kohaliku kooli õpilased. See soodustas suhtlemist ja koostööd, ning juba esimestest minutitest alates oli tunda sõbralikku ja kaasavat õhkkonda. Koos tegime mitmeid keemiakatseid, mis olid lihtsad, kuid visuaalselt väga huvitavad. Näiteks vaatasime, kuidas erinevad ained reageerivad omavahel värvimuutuste, soojuse või lõhna kaudu. Koos täitsime ära ka töölehed. Kohalik õpilane selgitas katsete läbiviimist, ning kuna keel võis mõnikord takistuseks saada, aitasid õpilased üksteist tõlkimise ja selgitustega. See tegi õppimise veelgi meeskondlikumaks ja lõbusamaks.

Katsete tegemine koos uute sõpradega muutis tunni eriliseks – lisaks teadmistele saime kogemuse rahvusvahelisest koostööst ja õppimisest väljaspool tavapärast koolikeskkonda.

20. mai - töötoad ja Krčići jõe kosk

Teisipäeval sai alustatud koolipäeva põllumajandus- ja majandusklassis. Seal tutvustati meile kooli enda kooperatiivi "Trgoflores", mille üheks projektiks oli kooli enda kasvatatud looduslikest maitsetaimedest teha erinevaid tooteid, mida siis edasi müüakse, et õpilaste ettevõtlusoskusi arendada.

Meil lasti proovida teha ühte nende toodetest. Selleks osutus seep, mille sees on võtmehoidja ehk väike meene Kninist. Igaüks meist sai meisterdada karbi koos seebiga, mis lahkesti jäeti meile endile suveniiriks.

Alumisel pildil õpilaste projekt - kooli Vahemere aed, maitsetaimed ümber oliivipuu. Järgmiseks võimaldati meil koolis teha harjutust, milleks oli võrgumeetodil taimede sageduse määramine. Ülesannet tegime koos kooli enda õpilastega, kes meid juhendasid terve töö vältel. Selles ülesandes olid lõimitud bioloogia ja matemaatika. Töö toimus väikestes rühmades. Rühmas oli vähemalt üks nende õpilane ja 1-2 meie oma. Kuigi algselt tundus

ülesanne üsnagi segane, suutsid sealsed õpilased selle meile põnevaks ja lihtsaks lahti seletada.

Kuidas võrgu meetod töötab:

1. Vali ala, kus tahad taimi uurida.
2. Pane ruuduraamid maha – ükskõik kuhu alale (võid teha seda 10 või rohkem kordi).
3. Vaata, mis liigid seal sees on – lihtsalt kirjuta üles, millised taimed ruudus olemas on. Ei pea lugema, mitu taimet on – ainult kas liik on olemas või mitte.
4. Korda seda mitmes erinevas kohas.
5. Lõpuks arvuta, kui tihti iga taimeliik ruutudes esines.

Näiteks:

Kui sa tegid 10 ruutu ja „Karuhein“ oli 7-s neist olemas, siis:

Sagedus $= (7/10) \times 100 = 70\%$

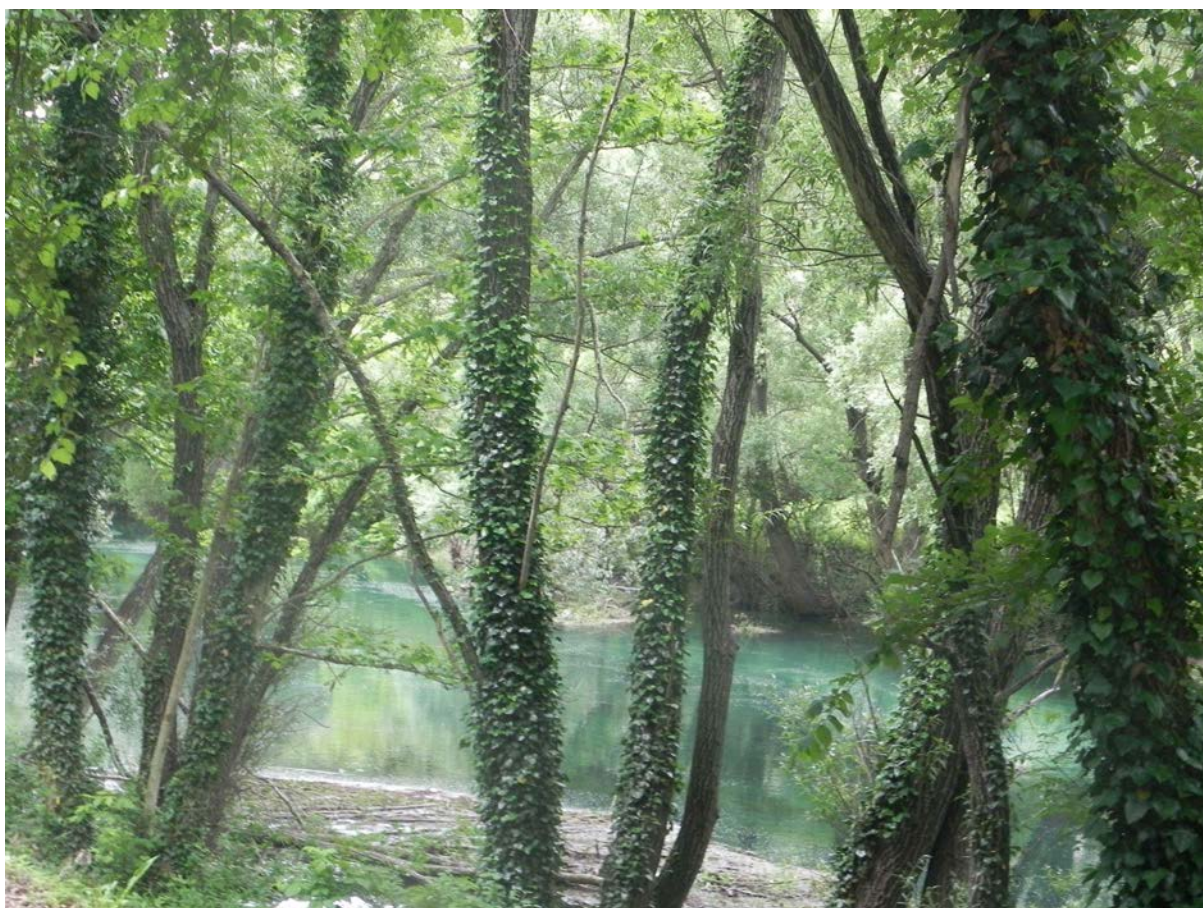
Milleks see võte ka hea on?

Annab infot, kui laialt levinud üks liik on alal.

Aitab võrrelda erinevate liikide levikut.

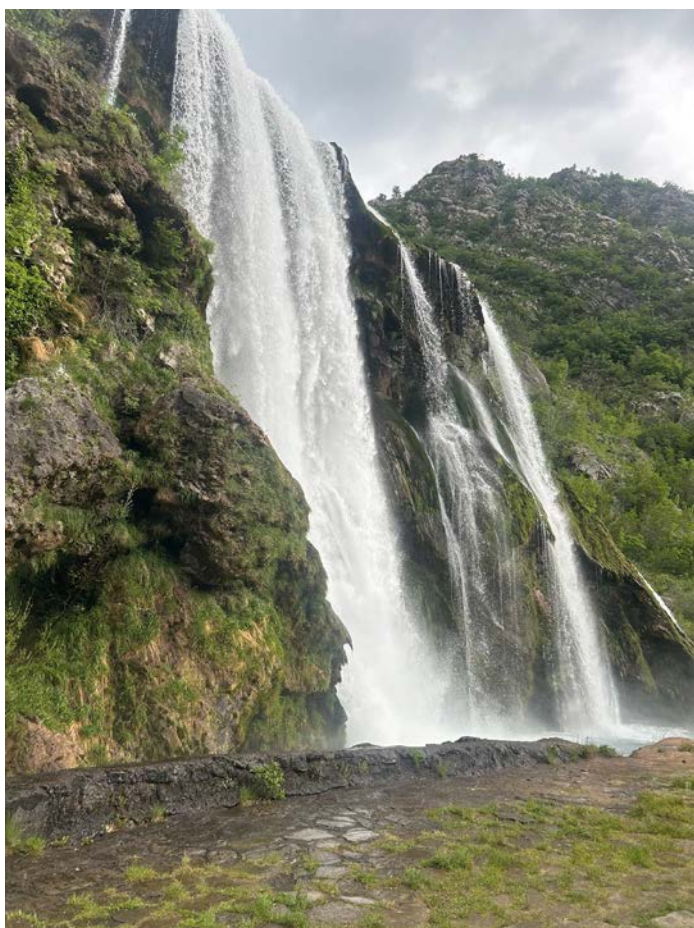

Pärast koolipäeva oli meil väike jalutuskäik Krka jõe ääres. Knini linna ümbritseb kokku seitse jõekest. Nägime ilusat jõge, terviserada, kohalikke eesleid ja kaunist loodust. Sealt läksime edasi Krčići jõe kose juurde. Kose juures jalutasime ringi ja tegime palju pilte. Kuigi päike oli selleks ajaks pilvede taha läinud, oli kosk ikkagi väga ilus ja lummap. Kose juurest tagasi tulles käisime korra vaatamas ka mahajäetud maju, mis olid jõe ääres.

21. mai

Töötoad ja Knini kindluse külastus

Koolipäeva alustasime taaskasutuse töötoaga, kus pidime meisterdama vanadest särkidest koti. Seda oli väga huvitav ning tegelikult väga lihtne teha. Pidi lõikama ainult varrukad, kaeluse ja särgi alumise osa ära ning siis särgi alumisse äärde lõigatud ribad koti põhjaks kokku sõlmima. Saime ka joonistada ja kaunistada neid erinevate kleepsudega.

Järgmiseks oli meil võimalus osa võtta kooli majandustunnist. Tunni eesmärk oli kuulata kohalike õpilaste esitlusi erinevatel teemadel, näiteks kontoretikett. Esimesena esines meile juba varasemast tuttav Petra, kes tegi oma ettekande kehakeelest ja suhtlemisest. Kuigi esitus oli horvaadi keeles, saime selle jaoks ettevalmistatud ingliskeelse tõlkelehe, tänu millele oli teemat lihtsam jälgida. Oli huvitav näha, kui palju rõhku pannakse kehahoiakule ja silmsidele publikuga – see jäi meile kindlasti meelde. Kuulasime ära kokku kuus 5-10 minutilist erinevat esitlust, mille olid ette valmistanud Horvaatia õpilased. Mõni esitus oli ka inglise keeles. Iga esituse järel andis õpetaja põhjalikku tagasisidet, rääkis, mis oli hästi ja mida saaks järgmine kord paremini teha. Tunni lõpus tegi ka õpetaja meile esitluse, kuidas hästi ja korrektselt esitleda. Kuigi tema inglise keel polnud perfektne, oli näha, et ta andis endast parima ja oli väga elevil, keelebarjäär ei takistanud tal meid inspireerimast. Kokkuvõttes saime ka parema ülevaate nende koolikultuurist ja sellest, kui tähtsaks nad peavad eneseväljendust.

Knini kindlus

Kolmapäeval, 21. mail, külastasime koos nelja meid võõrustava kooli õpetajaga Knini kindlust, mis on Horvaatia suuruselt teine kindlus. Kindlus asus samas linnas, kus me kogu reisi vältel peatusime, ning see jäi vaid lühikese jalutuskäigu kaugusele meie ööbimiskohast. See tegi külastuse mugavaks ja võimaldas meil rahulikult aega võtta, et seda ajaloolist paika põhjalikult avastada.

Külastus algas ühise lõunasöögiga kindluses asuvas restoranis. Sealne õhkkond oli hubane ja vaated juba esimestest minutitest alates muljetavaldavad – kindlus asub kõrgel künkal, kust avaneb vaade nii Knini linnale kui ümbritsevatele mägedele.

Pärast lõunat suundusime kindluse avastamisele. Jalutasime mööda kindlust, uurisime erinevaid kaitserajatisi ja saime aimu kindluse tähtsusest Horvaatia ajaloos. Erilist huvi pakkusid ka interaktiivsed näitused, mis tutvustasid kindluse minevikku. Üks näitus kirjeldas 1990-ndatel selles piirkonnas toimunud sõda ja Horvaatia iseseisvumist.

Kogu külastus andis hea ülevaate piirkonna ajaloost ning pakkus samal ajal võimaluse nautida kaunist loodust ja olla koos klassikaaslastega.

22. mai

Ühine väljasõit Plitvice järve rahvusparki

Me külastasime Horvaatias asuvat Plitvice järvede rahvusparki, üht riigi kaunimat ja tuntumat looduskaitseala, mis kuulub ka UNESCO looduspärandi nimekirja. Hommikul alustasime sõitu juba kell 8, et jõuda varakult kohale ja kogu päev saaks mööduda värskes õhus imelise looduse keskel. Kuigi ilmateade lubas vihma, tervitas meid hoopis palav päike. Enamik meist oli ettevaatlikult soojalt riides, kuid tegelikult kujunes ilm lausa suviseks. Park ise oli aga vaeva väärt, seal olid türkiissinised järved, lopsakas loodus, kõrged kosed ja matkarajad moodustasid tõeliselt lummava vaatepildi. Jalutasime umbes 3 kilomeetrit ja tegime ka väikese paadisõidu, mis pakkus mõnusat vaheldust kuumale päevale. Kuigi ilm oli palav ja paljud meist ei teinud palju pilte, jäi kogu see elamus kindlasti mällu mitte ainult oma visuaalse ilu, vaid ka rahuliku ja vaikse atmosfääri tõttu. Plitvice oli koht, kus sai hetkeks aja maha võtta ja lihtsalt loodust nautida. Matka lõpetasime piknikuga.

23. mai

Programmi lõpetamine, tunnistuste jagamine ja Šibeniki linn

Viimasel päeval toimus kohalike lõpuklasside jaoks tähtis sündmus, nende lõpupidu. See oli väga lustlik ja ulakas. Kui meie koolis tähistatakse lõpetamist tavaliselt tutipäeva ja ametlike üritustega, siis Horvaatias on kombel veidi teistsugused. Nimelt oli see nende "tutipäev", kuid kuna lõpuaktust neil ei ole, siis see päev oligi kõige tähtsam. Neil olid kõigil pandud sãrgid selga, mis olid markeritega täis kirjutatud. Ka klassijuhatajatele olid tehtud vahvad sãrgid. Pidupäev algas koolis, kuid kuna vihma sadas, kogunesid lõpetajad õue asemel kooli võimlasse. Sealne meeleolu oli rõõmus ja vaba, mängis muusika, inimesed tantsisid, naeratasid ja tundsid rõõmu oma viimase koolipäeva üle. Pärast tuldi välja ja tehti ka ilutulestikku. Kuigi meie, külalisõpilased, ei saanud otseselt nende pidustustega liituda, oli tore seda kõike kõrvalt näha. Õhtu jooksul jätkus nende pidu veel väljaspool kooli jõe äärde püsti pandud telgis ja päris hilisõhtul ka ööklubis.

Programmi lõpetuseks saime veel teha ühise mälestuspüü, mis kujutas endast seda, et igaüks kirjutab eesti keeles väikesele paberist lillele mingi iseloomustava sõna, mida ta ütleks Horvaatia kohta. Kaunistasime selle püü ühiselt ja jätsime mälestuseks meid võõrustanud koolile. Kõigile osalejatele anti tunnistused ja meened ning tegime koos direktoriga ka ühispildi.

Pärastlõunal sõitsime mereäärsesse linna Šibenikki, kus jalutati mööda vanalinna, külastati poode ja nautiti mereäärset vaadet. See andis hea võimaluse näha rohkem Horvaatia eluolu,

nautida sooja ilma ning teha väikeseid sisseoste. See päev oli täis kohalikke traditsioone, head tuju ja päikeselisi jalutuskäike – meeldejääv kogemus nii kultuuri kui ka puhkuse mõttes.

Õhtul läksime uuesti välja, et ka kohalikega viimast korda olla. Meil oli väga tore ning jätsime kõigiga hüvasti.

24. mai, kodutee

Varahommikul oli aeg Horvaatiaga hüvasti jätta. Äratus oli eriti varajane – kell 4.15 kogunesime hotelli ees, kust suundusime tellitud bussiga Kninist Spliti lennujaama. Meie tagasilend toimus järgmise marsruudi järgi:

- **Split** – **Frankfurt** kell 07:20–09:15
- **Frankfurt – Tallinn** kell 14:45–18:05

Lennud kulgesid plaanipäraselt ja peagi olimegi tagasi Eestis. Tallinnas ootasime veel oma pagasit ning seejärel suundus igaüks oma teed tagasi Pärnusse – kes vanematega, kes bussiga.

See reis oli täis uusi kogemusi, põnevaid paiku ja toremaid hetki. Aitäh kõigile, kes selle teekonna nii meeldejäävaks muutsid! 💙